

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Autorská kniha

Být spolu

Kristýna Šaldová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

Autorská kniha

Být spolu

Kristýna Šaldová

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, červen 2020

.....
podpis autora

Děkuji MgA Mgr. Petře Soukupové, MgA. Marii Kohoutové a MgA. Mgr. Pavlu Švejdovi za odborné rady, vedení a inspiraci po celou dobu realizace mé bakalářské práce. Poděkovat bych také chtěla svému otci za podporu a svým přátelům za motivaci.

Obsah:

1. Úvod.....	10
2. Téma a důvod jeho volby.....	11
3. Proces vzniku a vývoj práce.....	12
4. Překážky a úspěchy v procesu tvorby.....	13
5. Přínos pro daný obor.....	14
6. Přínos pro vlastní tvorbu	15
7. Popis díla.....	16
8. Resumé in English.....	17
9. Seznam příloh.....	18

Úvod

Děti jsou malými zázraky, o které je potřeba se starat a pečovat o ně. Jsou jako malé rostlinky, které poznávají svět kolem sebe. Pokud se jejich duše bude vyvíjet špatným směrem, zchradne a neukáže nám později svůj květ. Dětem je potřeba ponechat své pravé já co nejdéle. Jít jim příkladem a věnovat jim co nejvíce svého času. To nejvíce platí pro jejich rodiče.

Téma a důvod jeho volby

Dětských knih nalezneme mnoho, ale knihu, tvořenou pro celou rodinu, nenalézáme už tak často. Co jiného by mohlo spojovat lidi, než trávení času nad pěknou knihou, určenou jak pro děti, tak i pro dospělé, jakožto rodiče? Kniha neobsahuje příběh jako pohádku, ale jako skutečný život prožitéj nejedním člověkem. Nemusí být čtena jen pro chvíli odpočinku, ale naopak pro přísun inspirace a motivace.

Od dětství sbírám do svých vzpomínek všechny zážitky a dobrodružství, které jsem zažila se svou rodinou nebo přáteli. Čtení knih patří doposud mezi mé oblíbené činnosti a ráda předávám své zkušenosti druhým. Proto vznikla touha vytvořit na jednu stranu pro mě osobní vzpomínkový deník a na stranu druhou sdílet krásné chvíle s ostatními.

Chtěla bych, aby malí čtenáři získali oblibu čtení knih nejen díky svým ilustracím, ale i náplni, která je důležitá. Aby měly o knihách spíše pozitivní mínění, než jako nudné čtení velkého množství písmenek.

Čtení dětských pohádek a dobrodružných příběhů pomalu jde stranou a dává se přednost strávenému času na mobilních telefonech. Avšak to nerozvíjí dětskou fantazii a schopnost vývoje natolik, jak je třeba u knih.

Spoustu mladých lidí nemá rádo četbu a to už třeba jen z důvodu, že to neviděli v dětství ani u svých rodičů. Nemají zkušenosti, ani motivaci a vůbec nechuť. Děti, které se seznámily s knihami už v předškolním věku, mají bližší vztah k samotnému čtení a více jeví zájem o knihy.¹

Samozřejmě na čtení knihy si musíme najít čas. Má kniha pojednává o více činnostech najednou - společnému strávení u čtení knihy a získání znalostí, jak nadále využít smysluplně čas, především s dětmi. Možná se čtení podceňuje, ale napomáhá k rozvoji verbálních schopností. A nejen jich – rozvíjí také sociální dovednosti, empatii, fantazii, koordinaci ruka-oko, vcítění se do druhých a jiné.²

Knihu nemusí předčítat jen maminka, ale může se zapojit i tatínek nebo starší sourozenec, který umí už číst. Tím zaniká pouto čtení pouze od maminky. Jelikož kniha je určena pro všechny.

Má práce vytváří pouto mezi rodičem a dítětem. Rozvíjí jazyk, slovní zásobu, ale také i nápady jak strávit krásný den venku na čerstvém vzduchu, s kamarády nebo se sourozenci. Zabraňuje vzniku závislosti na televizi a počítači. Lásku ke knihám může člověk získat už v raném věku a pokud se to podcenní, v dospělosti bude velmi málo tíhnout k četbě.

Já osobně dávám přednost knize před technickými hračkami, ani čtečce ne. Chtěla jsem vytvořit něco, co není na ničem závislé. Ani na věku, ani na počasí, ani na elektřině.

Je lepší, když děti vychovává knih, než počítač. Mou tvorbou jsem chtěla ostatním sdělit mé přání a touhy, podělit se o vlastní zkušenosti a posunout sebe sama. To jsem zvládla díky tomu, že jsem vytvořila sama sebe promítnutou do dětí, hlavních postav mé knihy.

¹ www.kafe.cz Rodina a domov, Proč je důležité číst dětem (navštíveno dne 28.5 2020)

² www.kafe.cz Rodina a domov, Proč je důležité číst dětem (navštíveno dne 28.5 2020)

Proces vzniku a vývoj práce

V létě před začátkem třetího ročníku jsem začala vymýšlet téma knihy. Jelikož jsem si vybrala volné téma Autorská kniha, zpracování bylo libovolné. Od počátku jsem měla jasno, že chci vytvořit dětskou knihu, protože během studia na vysoké škole mám právě nejvíce zkušeností s tvorbou pro děti. Vymýšlela jsem převážně příběhy, které by se odehrávaly v přírodě, ať už by se to týkalo zvířat, fantazijních stvoření nebo lidí, kteří rádi pobývají venku. Chtěla jsem i vytvořit příběh, ve kterém by byly zakomponované prvky výchovy. Avšak do tohoto oboru jsem nechtěla zasahovat, jelikož příliš zkušeností nemám.

Jakmile mi bylo jasno, že kniha bude patřit nejen dětským čtenářům, ale i dospělým, začala jsem vytvářet své první skici a text k budoucí bakalářské práci.

Původním řešením byla dětská kniha s obsahem určitého příběhu, kde by se více i samotné dětské postavy vyjadřovaly. Chtěla jsem zasadit i běžný život jakékoliv rodiny, kde jsou každodenním chlebem i starosti, potíže a neshody. Nakonec jsem zúžila obsah jen na okrajově vyprávěný příběh, který nepopisuje každý den, ale jen vybrané dny, jako ukázkou trávení času s rodinou. Podstatou je spojení času dospělých s jejich dětmi.

Zprvu jsem musela rozhodnout, zda-li kniha bude rozdělena na roční období či jednotlivé měsíce. Taktéž bylo obtížné, po celou dobu práce, vyváženě vytvořit ilustrace tak, aby harmonizovaly spolu s textem. Ať už se jednalo o celoplošné ilustrace či jen detaily. Na téměř všech stránkách knihy lze vidět jen členy rodiny, až na pár výjimek. Důležité je zde vyobrazení jedné samotné rodiny, ne obecně všech lidí. Ačkoliv se zdá, že téměř na každé stránce jsou postavy bez výrazu nebo naopak s přehnaným idylickým výrazem ve tváři, je to pro to, že jsem se nezaměřovala na negativní chvíle. Barvy jsem volila veselejšího tónu.

Myslela jsem si, že celá kniha bude doprovázena celoplošnými ilustracemi, avšak to jsem musela brzy změnit. Text je lépe vnímatelný i mezi menšími ilustracemi a detaily. Střídala jsem různá roční období a posléze šlo i zpozorovat vylepšování postav.

Víceméně jsem používala papíry formátu A3, kde jsem využila celé plochy, či jen části na dané detaily.

Dílo bylo započato tvorbou velkého množství ilustrací, které nevznikaly postupně podle začátku knihy, ale naopak, různorodě. Co mě trochu zdržovalo, byla doba schnutí akvarelových barev. Díky tomu jsem se právě přesouvala z jedné ilustrace na druhou, abych nezmeškala čas. Jelikož mám i větší množství ilustrací, zabralo mi to spoustu času.

Ačkoliv přede mnou vznikala hromada ilustrací, stále jsem nebyla spokojená s množstvím ani s celým zpracováním. Musela jsem se i vracet k již starým ilustracím, které vznikly na začátku a nutily mě celé předělat.

Pomocí makety jsem teprve mohla vnímat ilustrace, které už nebyly vnímány jako samotné archy. Po spojení ilustrací s vlastním textem jsem si lépe mohla představit, jak bude vypadat finální zpracování a posléze doladit nedostatky v kompozici či délce textu.

Překážky a úspěchy v procesu tvorby

Velkou překážkou se pro mě, ale i mé spolužáky stala nemožnost navštěvovat školu po dobu několika měsíců, kdy jsme neměli možnost využití nejen vlastních ateliérů, ale i výkonných počítačů, které jsem potřebovala hlavně kvůli programům.

Technika zpracování ilustrací mi zabrala více času, než jsem čekala, jelikož jsem pracovala s vodovými barvami, které delší dobu usychají. K docílení kompletní ilustrace jsem využila vlastností barevných pastelky, skrz které jsem lépe vystihla detaily. Tento výběr techniky je pro dětské knihy ideální, a proto jsem nevolila jinou možnost.

Jelikož postavy doprovázejí celou mou knihu a zobrazují se téměř na každé stránce, bylo náročné ztvárnit tváře členů rodiny pokaždé stejně.

Kvůli ne příliš velkému množství textu bylo obtížné vytvořit v celé knize harmonii stránek, ilustrací vůči textu a celkového vnímání celé dětské knihy.

Co považuji za pozitivum je propojení všech stránek v mé knize zelenou barvou, kouskem přírody, která nás obklopuje vždy a všude, aniž bychom si toho byli vědomi.

Za úspěch bych mohla považovat své osobní vylepšování se v kresbě jednotlivých postav, které zpočátku nevypadaly vhodně k tvorbě dětské knihy.

Co mi dělalo velké potíže, byl samotný tisk celé knihy. Od počátku jsem pracovala s ruční technikou, která i po přesunutí do digitální podoby nezměnila svou původní barevnost. Jelikož jsem i počítala s danými odstíny, tisk byl posléze trochu rozdílný. To mě donutilo se ještě pozastavit nad korekcí barev a celkové úpravy.

Celá tvorba mě posunula opět dál, kdy jsem ve vývoji zjistila spoustu nových informací o dětech a stráveném času. Jak ho zkvalitnit a jak ho příliš nemarnit.

Jsem i spokojená s tím, že jsem vytvořila něco užitečného a prospěšného, co může dětem připadat taktéž zajímavé, jako jsou mobily nebo počítače.

Přínos pro daný obor

Nalezla jsem spoustu dětských knih, ať už se jedná o dobrodružné příběhy či naučné knihy. Ale dětská kniha spojená i pro dospělé zájemce se jen tak nevidí. Důraz na společné čtení, kdy se nejedná o pohádku na dobrou noc, ale o poučení využívání času.

Svým způsobem je to i narážka na dnešní dobu, jak se dnes lidé neumí přirozeně chovat a zároveň je to protiklad vyobrazení moderní doby. Je velká škoda, že se spoustu dětí už neumí chovat přirozeně. Nejsou spontánní. Vidím spíše dospělé jedince v dětském měřítku.

Obsahem bohatá příručka pro rodiče, zabalená do příběhu. Jak strávit krásně, smysluplně a kvalitně čas. Ale i pro samotné děti, které chvílemi nevědí, jak se mají zabavit.

Proč má kniha je zajímavá? Protože si myslím, že zrovna kniha by měla vychovávat děti, protože kniha má podat nějaké moudro společnosti, protože kniha nepotřebuje nabití přes elektřinu a není na ničem závislá, a protože KNIHU můžeme předávat z generace na generaci, není časově omezená její funkčnost.

Pravidelné předčítání dětem je prospěšné v jakémkoliv věku. Psychologové radí číst dětem až do osmého roku, nemusí jít vždy nutně jen o zábavu. Čtení buduje pevné pouto a prohlubuje důvěru. Rozvíjí dětskou psychiku, sebevědomí, fantazii a představivost, paměť, soustředění, logické a kritické uvažování, ale také buduje jeho smysl pro humor a rozlišování dobra a zla. Děti se poté i lépe učí. Navíc láska ke čtení je odvede od přehnaného vysedávání u televize nebo počítačových her.³

Jelikož malé děti rodiče nezaujmu knihami bez ilustrací, u mé knihy není s tím problém. Obsahuje spoustu zajímavých obrázků, které přiblíží danou situaci, která je pro děti třeba i nová.

Jelikož malé děti zaujme spíše kratší text a více obrázků, tvorba neobsahuje příliš dlouhý text. Je výstižný a tématický.

Knihy se kupují proto, aby se jednoho brzkého dne začaly číst a také aby se co nejdříve dočetly. U mé knihy je tomu ale trochu jinak. Neslouží na přečtení na jeden nádech, ale k tomu, aby se k četbě mohli vracet znovu a znovu. Aby otevřeli knihu klidně uprostřed nebo na konci. Na tom nezáleží. Podstatné na tom je, aby jim poskytla pomoc, kterou vyhledávali ještě před jejím otevřením.

V dnešní době přeplněné vymoženostmi, počínaje chytrými mobily a konče herními počítači, není snadné prorazit s dětskou knihou na trh. Kniha klesá v zájmu dětí i mladistvých.

³ www.zena-in.cz Číst dětem je ta nejlepší investice, víme proč se vyplatí a kdy s ním začít (28.6.2020)

Přínos pro vlastní tvorbu

Knihu zaměřenou pro děti jsem začala vytvářet na naší fakultě už v prvním ročníku. Vždy jsem se více zajímala o generaci malých dětí, a proto sem chtěla v tomto okruhu pracovat i v bakalářské práci. Během let na vysoké škole jsem hodně pracovala s prostorem a zjm. s pop-up tvorbou knih. Nyní jsem chtěla využít čistotu plošné ilustrace a dát možnost i dospělým čtenářům, míněné rodiče.

Vše, co obsahuje má práce, vychází z mých vlastních zkušeností a neobsahuje ani jednu vymyšlenou věc (situaci). V podstatě jsem vytvořila osobní ilustrovaný deník mého dětství.

Mou dlouholetou vášní je psaní příběhů. Vždy jsem toužila napsat dlouhý napínavý příběh, orientovaný ať už na děti či dospělé. Došla jsem k závěru, že pohádek a dobrodružných knih najdeme v obchodě již mnoho, ale co taková kniha, která by obsahovala nejen příběh, ale i poukázání na skutečně jedinečný dar? A tím je strávená chvíle s milovanými, skutečné prožití nynějšího TEĎ.

Popis díla

Zvolené téma není provázeno klasickým příběhem. Pojednává o jedné rodině, kde žijí spolu s rodiči dvě malé děti. Celkově se jedná o jeden rok, od ledna do prosince, kde jsou znázorněna všechna čtyři roční období. Příběh je složen z řetězové kompozice, kde si čtenář může povšimnout jakéhosi lehkého zobrazení života dětí.

V celé knize je nejen strávený čas, který využíváme ve svém volnu, ale také i české tradice, probíhající během celého roku. Nadále je zde velice často vyobrazována příroda. Mnoho situací a dění je právě zasazeno na vnější svět, než lidská obydlí. Důvodem je nalákání lépe stráveného času v přírodě, kterou lidé často opovrhují. Nezáleží na tom, jaké je zrovna počasí, ale jak se k tomu člověk postaví a jak se přizpůsobí. Vždy má člověk možnost vyjít ven na čerstvý vzduch.

Má kniha slouží ke čtení rodičů v doprovodu jejich malých dětí. Hlavní zásadou je čtení rodiči, aby tím vzniklo spojení hranic mezi dospělými a dětmi.

Možná bychom čekali v náplni knihy detailnější život této rodiny, avšak nejedná se o knihu čtenou před spaním ani o napínavý příběh dvou dětí, ale o možnostech, jak smysluplně využít volné chvíle. Jedná se o rádce dospělým, jak vynaložit čas se svými dětmi. Je to o lásce k rodině.

Lze si povšimnout, že kniha obsahuje více méně tváře jedné dané rodiny, avšak cizí postavy zde nejsou důležité.

Knihy má spojit rodinu dohromady. Už samotné čtení či prohlížení stránek je vnímáno jako příjemná chvíle. Jsou zde představeny právě ony okamžiky, kdy by ta rodina měla strávit spolu. Ať už je to u společné večeře, narozeninová oslava nebo rodinný výlet.

Knížka podle mé původní představy měla být trochu větší, ale nakonec jsem dosáhla formátu velikosti 215 mm x 200 mm. Velikost je přizpůsobena do dětských či dospělých rukou a snadno se zabalí i na cesty.

Typ písma jsem zvolila takový, se kterým mám už zkušenosti z předešlých prací dětských knih. A proto jsem jasně zvolila Georgia, která je příjemná i pro čtení delších textů.

Knihy je jakýsi malý rádce, slouží jen na chvíli. Pro načerpání inspirace. Daný čtenář může knihu odložit stranou a půjde ven si užívat dne. Bude aktivně žít. A později se ke knize vrátí, protože zjistí, že kniha mu ukázala tajemství stráveného času a bude chtít víc.

Velikost knihy je vhodná do batohu, na cesty a do ruky. Vytvořila jsem dvě verze obalu, s měkkými a pevnými deskami. Pevnější obal je více vhodný pro děti, avšak měkká vazba je více flexibilní.

Resumé in English

Small book for kids and also for adults, but primarily for the whole family. Activities in the book are not limited by age, because people of all ages can play! Whether you are a child, a young adult or a parent.

You can find beautiful selected moments of one calendar year in my (art) work. How to spend free time outside on fresh air, how to use the gifts nature, which sports can you do in different seasons, which activities can you do at home, and also an overview of the Czech holidays.

A story about a family where parents live with two little kids - a boy and a girl.

If you are looking for a book full of pieces of advice on how to meaningfully make use of precious time, whether there is beautiful warm weather or the garden is full of snow, my book is the ideal choice for you.

The book is 62 pages long with a story divided to 12 months. The size of the book is suited for kids' and also for adults' hands, this little helper fits everywhere.

I chose colourful palette and the surroundings are mostly green. I used water color with colour pencils because I think that is the ideal choice for a children's book.

The book does not have much narrative, because it is not about a complicated story, it is about small intimate moments when people are spending time together - kids with their parents and adults with their children.

Seznam příloh

- Příloha 1 - Bakalářská práce, počáteční skica, kresba
- Příloha 2 - Bakalářská práce, počáteční skica, kresba
- Příloha 3 - Bakalářská práce, návrh malby
- Příloha 4 - Bakalářská práce, návrh malby
- Příloha 5 - Bakalářská práce, návrh malby
- Příloha 6 - Bakalářská práce, návrh malby
- Příloha 7 - Bakalářská práce, hotové ilustrace
- Příloha 8 - Bakalářská práce, hotové ilustrace
- Příloha 9 - Bakalářská práce, hotová kniha, varianta vazby V2
- Příloha 10 - Bakalářská práce, hotová kniha, varianta vazby V2
- Příloha 11 - Bakalářská práce, hotová kniha
- Příloha 12 - Bakalářská práce, hotová kniha
- Příloha 13 - Bakalářská práce, hotová kniha
- Příloha 14 - Bakalářská práce, hotová kniha
- Příloha 15 - Bakalářská práce, hotová kniha

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 12

Obr. 13

Červenec

Přicházejí velké letní prázdniny. Děti doufají, že tohle období nikdy neskončí. Kryštof i Alenka pravidelně jezdí na táboř, kde poznávají spoustu nových kamarádů, objevují neznámé části přírody a hrají dobrodružné hry. Navzdí se zde užitečné dovednosti, získají rozmanité vědomosti a vytvoří si spoustu paradních vzpomínek.

Rodiče si na část léta také vezmou z práce volno a užívají si s dětmi slunné dny. Podnikají výpravy na hrady a zámky, jezdí se koupat k jezerům, navštíví zoologické zahrady a tráví čas na zahradě.

Když celé léto svítí slunce a ohřívá lesní půdu, vytváří spolu s deštěm perfektní podmínky pro růst hub. V okolí je spousta listnatých i jehličnatých lesů, a proto není potřeba jezdit nikam daleko. Děti popadnou košíky a hledají po lesích matce hříbky, bedly, klouzky, kozáky či křemenáče.

Obr. 14

Obr. 15